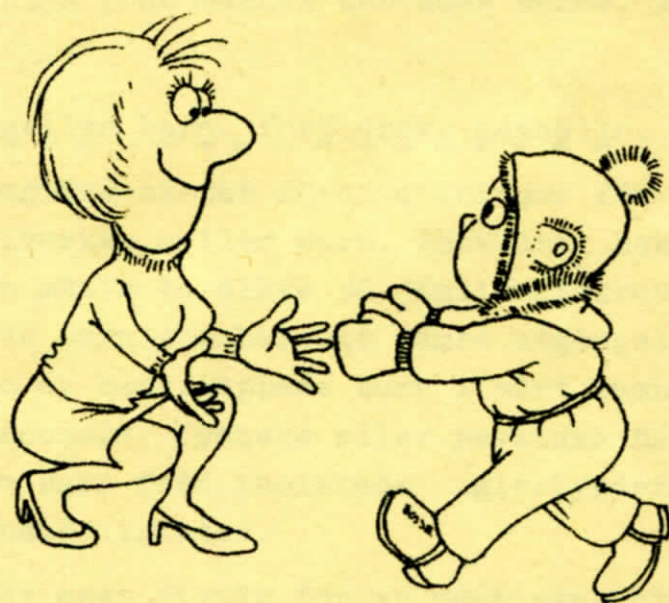

BARN~

DAGVÅRDEN

SVENSK UNGDOMS SOCIALUTSKOTT

BARNDAGVÅRD

Barndagvårdsfrågan har i årtal stötts och blötts i vårt land. Förhoppningen är att den nya barndagvårdslagen som träder i kraft 1.4 1973 småningom skall avhjälpa den stora bristen på dagvårdsplatser.

Barndagvårdens målsättning.

Barndagvård har två funktioner å ena sidan den direkta barntillsynen som behövs för barn vilkas föräldrar förvärvsarbetar, å andra sidan den pedagogiska, utvecklande och stimulerande funktionen som alla barn behöver.

På många håll vill man ännu betrakta placeringen av barn i dagvård som något nödvändigt ont. Man analyserar inte vad god barndagvård betyder, vilken dess effekt är för barnets sociala emotionella och intellektuella utveckling.

Sverige har i sina utredningar om barndagvård stannat för namnet förskola för olika typer av barndagvård och lekskolor. Därmed markeras att all dagvård anses ha en pedagogisk betydelse för barnet. Också i vårt land bör vi som en viktig grundval för debatten om barndagvård utgå från barnet och dess behov, utreda barndagvårdens målsättning.

Växelvekan mellan barn, föräldrar, samhälle.

En god barndagvård skapar förutsättningar för att göra uppfostran till en växelvekan mellan barn, föräldrar och samhället.

Barndagvården måste ta sikte på jämlikhetskravet som är särskilt uttalat för de barn som har ett sämre utgångsläge. Det gäller integrationen av handikappade barn i vårt samhälle, vare sig det är fråga om sociala, fysiska eller psykiska handikapp. Det kan t.ex. vara fråga om barn från isolerade bygder med alltför begränsade stimulansmöjligheter.

Den tid som är mest viktig för en människas utveckling ligger betydligt före 7-års ålder och därför är de socialpolitiska åtgärder (av vilka barndagvård är en) som riktar sig till barnen och familjen av avgörande betydelse speciellt under denna tid. En bra förskoleålder utgör ett gott grundkapital för resten av livet: bättre hälsa, bättre intellektuell och känslomässig utveckling, färre mentallhygieniska problem, mindre skolsvårigheter och mindre ungdomsbrottslighet.

Vår samhällsförändring har lett till mindre familjeenheter. Familjeförändringarna har ändrat förutsättningarna för barnets utveckling. Barn lever mera sällan tillsammans med och umgås med äldre människor. Kontakten med andra barn i olika åldrar har också avtagit. Förr fick barnen genom familjelivet en mera omedelbar kontakt till arbetslivet. I dag har familjen i de ofta anonyma bostadsmiljöerna svårt att förmedla kunskaper om samhället "där för att", som det sägs i en rikssvensk utredning "det inte finns ett nätverk av relationer, sedvänjor och normer". Mot denna bakgrund har barndagvården en viktig uppgift att i samverkan med familjen orientera barnet i omvärlden.

Samtidigt måste vi hindra en utveckling som kan leda till ett människo- och barnovänligt samhälle där man stänger in barnen i inrättningar för att de inte passar i samhället utanför.

God kvalitet - ett villkor

Ett SU-krav är självfallet en hög kvalitet på barndagvården - kvalificerad och tillräckligt med personal, små barngrupper, lämpliga utrymmen - för att den skall kunna uppfylla den målsättning vi vill ge den.

SU:s krav har också varit att olika former av dagvård - heltid, deltid, institutionell, familje-, skall utvecklas och kvalitetskraven gälla alla.

Olika former av barndagvård

Den nya barndagvårdslagen avser med barndagvård, som berättigar till olika typer av statsstöd,

- vård av barn i en för ändamålet inrättad anstalt som kallas daghem
- vård av barn i enskilt hem eller i andra familjeliknande förhållande, varvid vården kallas familjedagvård och vårdhemmet familjedaghem
- ledning och tillsyn över barns lek och sysselsättning på plats eller område som har reserverats för detta ändamål.

Det här innebär att olika former av dagvård jämnställs. Man skiljer inte längre på barnträdgård, barnkrubba, daghem, leksskola. Också familjedagvården får nu en erkänd ställning.

Glesbygdsbarnens dagvård måste ordnas

Det har varit tunnsått med barnträdgårdar på landsbygden, ändå talar mycket för att barnträdgårdar just där kan vara speciellt viktiga. I synnerhet barn som bor avsides och saknar jämnårigt

sällskap borde beredas den sociala och emotionella stimulans barndagvården kan ge. Traditionell barnträdgårdsverksamhet kan vara svår att upprätthålla i glesbygder med litet barnunderlag och långa avstånd. Man bör därför sträva till andra lösningar. De lekskolor och dagklubbar som fungerar ett par gånger i veckan några timmar per dag har en stor prepedagogisk betydelse. Lekbussar är än så länge ett relativt okänt begrepp hos oss. Glesbygden borde ha möjligheter att ha bussar som är specialutrustade med personal och leksaker och på bestämda tider besöker byarna och samlar barnen i lekåldern. En annan utväg är ambulerande barnträdgårdslärare som samlar barnen i skolor, föreningslokaler eller andra lämpliga utrymmen t.ex. ett par gånger i veckan. Alternativt bör kommunen ordna och bekosta skjussar till förefintliga dagvårdsinrättningar om avstånden inte blir alltför långa. SU i kommuner med glesbygd bör kräva detta.

Samhället har ansvaret

Det rimmar med vår socialpolitik i övrigt att samhället bör bära ansvaret för barndagvården som skall utgöra en serviceform för hela familjen.

Enligt lagen om barndagvård är det kommunen som svarar för att det finns dagvårdsplatser att tillgå i den utsträckning som behövs. En rejäl satsning av samhället på barndagvården innebär att en mindre satsning i framtiden krävs för bl.a. sjukvård, mentalvård och olika former av socialvård. Detta gäller inte endast för dem som nu är barn utan också för dessa barns föräldrar, som ofta brottas med stora svårigheter av olika slag för att de inte lyckas ordna barnens dagvård på ett tillfredsställande sätt.

En god barndagvård där både barnens och föräldrarnas behov beaktas är ett ansvar samhället har mot barnet och dess föräldrar.

Åtgärder:

1. Ordna ett diskussionstillfälle med föräldrar och kommunens representanter om barndagvårdsfrågan i kommunen. Gör det gärna t.ex. en lördag- eller söndagseftermiddag och arrangera samtidigt barnparkering med sysselsättning för barnen, så att de föräldrar ni faktiskt skulle vilja nå har möjlighet att delta.

Om barndagvården eller vissa delar av den i kommunen är oorganiserad tillsätt t.ex. vid detta möte en liten arbetsgrupp som gör en utredning i frågan och sedan gör en skrivelse till kommunalfullmäktige.

Försök ta reda på bl.a. följande saker vid utredningen:

a. behovet av dagvårdsplatser

Faktorer som inverkar på antalet platser:

- antal 0-7 åringar på orten
- antal föräldrar i förvärvsarbete
- vilka tider föräldrarna arbetar
- hur många barn förblir hemma på någon annan än föräldrarnas försorg

b. hurudana dagvårdsplatser behövs:

- specialbehov hos barnen
- föräldrarnas önskemål om hurudan dagvård

c. regional fördelning av barnen

2. Istället för att själv göra utredningen kan SU inlämna en motion till kommunalfullmäktige som går ut på att fullmäktige tillsätter en arbetsgrupp för utredning av barndagvårdsfrågan. Modell bifogas.
3. SU inlämnar motion om familjedagvård till kommunalfullmäktige. Modell bifogas.
4. Om på orten finns familjedagvård krävs att kommunen regelbundet ordnar kurser för familjedagvårdare. Detta kan t.ex. föreslås ske i medborgar- eller arbetarinstitutets regi (då blir det billigt för kommunen, medborgarinstitutet har högt statsbidrag). Som en nackdel med familjedagvården framhålls ofta att familjedagvårdaren saknar skolning. Detta kan avhjälpas t.ex. genom att kräva att kommunen ser till att familjedagvårdaren får skolning och inte anställer annat än sådana som genomgått kurs. Gör en påstöt till kommunen och till medborgarinstitutets direktion.
5. Om på orten t.ex. planeras ett nytt bostadsområde kan SU kräva att barndagvårdsservicen tas med genast i planeringsskedet. I redan befintliga bostadsområden där barndagvårdsservicen skulle behövas kan man bilda en aktions- eller kvartersgrupp för att driva saken.
6. Krävs att kommunen ordnar tillfälliga sjuka barns dagvård. Ett tillfälligt sjukt barn utgör en stort problem för förvärsarbetande föräldrar. Ofta förs sjuka barn i brist på andra möjligheter till sin ordinarie dagvårdsplats, vilket utan att det givetvis är ohälsosamt för det sjuka barnet leder till nedsmittning av de andra barnen. Så länge inte någondera

föräldern har rätt att stanna hemma från sitt jobb måste frågan lösas på något annat sätt. Det bästa för det sjuka barnet är att det får stanna i sitt eget hem. Kommunens hemvårdarinnor borde kunna anlitas för att ta hand om sjuka barn. Kommunen har dock sällan tillräckligt med hemvårdarinnor. Det statliga stödet för den kommunala hemvårdarinneverksamheten är betydande (30-80 % enligt kommunen bärkraftsklassificering, i länskommun en hemvårdarinna på 1.500, i stad och köping på 2.500) vilket borde påskynda kommunernas anställande av tillräckligt antal hemvårdarinnor. Då hemhjälpverksamheten främst tar sikte på åldringsvården borde hemvårdarinnorna i större utsträckning kunna betjäna barnfamiljerna.

7. Så länge bristen på dagvårdsplatser är stor är det praktiskt att några föräldrar slår sig samman för att tillfälligt lösa dagvårdsproblemet genom att gemensamt anställa en dagvårdare eller låta handhavandet av dagvården cirkulera mellan familjerna om alla inte förvärvsarbetar. Det här måste i alla fall ses som en nödlösning.
8. Inlämna en motion om att kommunen bör beakta de skiftesarbetande situation när barndagvården i kommunen planeras. Modellmotion bifogas.

Litteraturförteckning:

Lagen om barndagvård

kan beställas från SU:s kansli
när de är klara

Förordningen om barndagvård

Broschyr om familjedagvård

Kan beställas från Folkhälsan

Modellskrivelse:

Motion om tillsättande av arbetsgrupp för utredande av barndagvårdfrågan.

Den lag om barndagvård som träder i kraft den 1.4 1973 ålägger kommunen att svara för att barndagvårdsplatser finns att tillgå i den utsträckning som behövs. Kommunen åläggs att årligen för de fem följande kalenderåren uppgöra en dagvårdsplan.

Det är viktigt att vår kommun där barndagvårdsfrågan ännu inte är tillfredsställande löst, snabbt sätter i gång med planeringen av kommunens barndagvård.

Då den nya barndagvårdslagen jämnställer olika typer av barndagvård och berättigar till lika stort statsstöd för de olika formerna är det speciellt viktigt att kommunen beaktar att vi får de typer av barndagvård som bäst betjänar vår kommun. Inte endast centralorten utan även utbyarna måste uppmärksammas. (Kom gärna med konkreta exempel på hur dagvårdssituationen är i er kommun.)

Med hänvisning till ovanstående föreslår undertecknad

att kommunalfullmäktige tillsätter en en kommitté som före den utreder behovet av barndagvård. I denna utredning bör även ingå ett konkret förslag till hur barndagvården skall organiseras.

Modellmotion om barndagvård för barn till skiftesarbetande föräldrar.

Det råder fortfarande en allvarlig brist på ordnad barndagvård i kommunen. Prognoser gällande förändringar i näringslivets struktur och gällande utbud på arbetsplatser visar att förvärvsarbete bland kvinnor och även kvinnor med barn under skolåldern kommer att öka. En grupp för vilken svårigheterna att ordna dagvård är speciellt stora är föräldrar i skiftesarbete. Man räknar för närvarande med att ca 1/5 av alla barn i behov av heldagsvård har föräldrar i skiftesarbete. (Försök komma med siffror och uppgifter från er egen kommun) Svårast är situationen för föräldrar med 3-skiftesarbete. Dagens barndagvårdsformer är gjorda för föräldrar med arbetstider mellan i regel kl. 7 och kl. 17.

Oro och praktiska svårigheter i samband med barnens dagvård försämrar föräldrarnas arbetsinsats och undergräver deras hälsa. För barnen betyder en god dagvård bättre hälsa, bättre intellektuell och känslomässig utveckling, färre mentalhygieniska problem, mindre skolsvårigheter och mindre ungdomsbrottslighet. En rejäl satsning av kommunen på barndagvård betyder att en mindre satsning i framtiden behövs på sjukvård, mentalvård och olika former av socialvård.

Enligt den nya lagen om barndagvård är det kommunens skyldighet att ansvara för att tillräckligt med dagvårdsplatser finns att tillgå. I lagen sägs även att vård skall erbjudas under den tid av dygnet då vård behövs, detta har hittills sällan beaktats. I den femårsplan över dagvård som kommunerna åläggs att årligen uppgöra är det absolut nödvändigt att NN kommun även beaktar de skiftesarbetande föräldrarnas uttalade behov att få dagvården för sina barn ordnade. En smidig lösning på skiftesarbetarnas problem är övervakad familjedagvård där möjligheterna att anpassa vårdtiderna efter behovet finns. Kvaliteten på familjedagvården måste garanteras genom att kommun ordnar kurser för familjedagvårdarna, anställer dem i arbetsavtalsförhållanden, vilket ökar kontinuiteten i vården, anställer övervakare och handledare för familjedagvården. Startande av familjedagvård är förhållandevis billig för kommunen då anläggningskostnaderna inte krävs. Statsstödet utgår enligt samma principer som för övrig dagvård. Familjedagvårdssystemet kan givetvis utnyttjas även av andra än skiftesarbetande. För barn under tre år och för känsliga barn är familjedagvården bra.

Kommuner med litet barnunderlag och långa avstånd gagnas också av familjedagvårdssystemet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår undertecknade

att kommunalfullmäktige tillsätter
en kommitté som till utarbetar
ett förslag till hur barndagvården för
de skiftesarbetande föräldrarnas barn
i kommunen skall ordnas.

Motionen, som också kan användas som skrivelse, blir givetvis
bättre om den kompletteras med uppgifter som gäller ifråga-
varande kommun. Klämmarna kan naturligtvis också ändras.

Modellmotion om övervakad familjedagvård.

Bristen på barndagvårdsplatser i kommunen är stor. (Försök ge siffror för er kommun). Oro och praktiska svårigheter i samband med barnens dagvård försämrar föräldrarnas arbetsinsats och undergräver deras hälsa. För barnen betyder en god dagvård bättre hälsa bättre intellektuell och känslomässig utveckling, färre mentalhygieniska problem, mindre skolsvårigheter och mindre ungdomsbrottslighet. En rejäl satsning av kommunen på barndagvården betyder att en mindre satsning i framtiden behövs på sjukvård, mentalvård och olika former av socialvård.

Enligt den nya lagen om barndagvård är det kommunens skyldighet att ansvara för att tillräckligt med dagvårdsplatser finns att tillgå. En möjlighet för kommunen att öka antalet dagvårdsplatser är genom övervakad familjedagvård.

Familjedagvård är ett gott alternativ i kommuner med litet barnunderlag och i glesbygder eller andra kommuner där avstånden är långa. Familjedagvårdshemmen kan väljas så att de är förhållandevis nära barnets eget hem. Det här är en ganska viktig synpunkt när man vet att ett av barndagvårdens kanske tyngsta moment både för barnet och föräldrarna just kan vara barnets transport till och från dagvårdsplatsen. För barn till skiftesarbetande föräldrar eller andra med oregelbundna arbetstider är familjedagvård ändamålsenlig, vårdtiderna kan ordnas så att de motsvarar föräldrarnas arbetstider. I barndagvårdslagen förutsätts att vård skall erbjudas under den tid av dygnet då vård behövs. Familjedagvård anses också allmänt vara en bättre vårdform än daghemsvård för barn under tre år och överhuvudtaget en lämplig vårdform för känsliga barn. Dessutom blir startande av övervakad familjedagvård förhållandevis billig för kommunen då anläggningskostnader inte krävs. Statsstödet utgår enligt samma principer som för övrig dagvård.

De negativa uttalanden som görs om familjedagvård gäller främst bristande skolning hos vårdarna och bristande kontinuitet i vården. Det förre kan avhjälpas genom att kommunen ser till att kurser ordnas för familjedagvårdare, t.ex. i medborgarinstitut. Kontinuiteten uppnås säkrast om kommunen anställer dagvårdaren i arbetsavtalsförhållande med allt vad det innebär. Ett dylikt förfarande erbjuder de bästa möjligheterna till övervakning och inverkan på vårdens nivå, familjedagvårdarens yrkesskicklighet, kompetens, vårdförhållanden osv.

Övervakad familjedagvård förutsätter att en anställd i kommunen har hand om familjedagvården: väljer familjehem, placerar barnen i hemmen, upprätthåller en kontinuerlig ledning och övervakning av vården.

För att erhålla familjedaghem i tillräcklig utsträckning och för att ge kunskap om och en positiv inställning till familjedagvårdsformen är det angeläget att kommunen bland invånarna sprider effektiv upplysning i frågan.

Med hänvisning till ovanstående föreslår undertecknade

att kommunalfullmäktige tillsätter en kommitté som före den utreder möjligheterna att starta övervakad familjedagvård i kommunal regi. I denna utredning bör även ingå ett konkret förslag till hur familjedagvården kan byggas upp.

att kommunalfullmäktige ombesörjer effektiv och allsidig information om familjedagvård ges kommunens invånare.

Motionen, som också kan användas som skrivelse, blir givetvis bättre om den kompletteras med uppgifter som gäller ifrågasvarande kommun. Klämmarna kan naturligtvis också ändras.

REFERAT AV BARNDAGVÅRDSLAGEN OCH NÅGRA SYNPUNKTER PÅ DEN

En ny lag om barndagvård träder i kraft den 1.4 1973 och är samtidigt egentligen den första barndagvårdslagen vi får i vårt land. Lagen uppställer ett mål om 5000 nya daghemsplatser och 2000 familjedagvårdsplatser årligen till 1990 då man hoppas att efterfrågan på platser skall vara tillgodosedd.

Olika former av barndagvård

I lagen avses med barndagvård, som blir berättigad till olika typer av statsstöd, tre olika saker

- vård av barn i en för ändamålet inrättad anstalt som kallas daghem
- vård av barn i enskilt hem eller i andra familjeliknande förhållanden, varvid vården kallas familjedagvård och vårhemmet familjedaghem
- ledning av och tillsyn över barns lek och sysselsättning på plats eller område som har reserverats för detta ändamål.

Det här innebär att olika former av barndagvårdsservice jämnställs, man skiljer inte mera på barndrädgård, barnkrubba, daghem. Det är en utveckling som man på många håll redan länge eftersträvat. Nu får också familjedagvården en erkänd ställning. Det är glädjande att olika former på detta sätt ges möjligheter att utvecklas.

Familjedagvården behövs som ett komplement och ett alternativ både i glesbygden och i tätorter. Med familjedagvård avses en dagvårdsform där en enskild person mot avgift dagligen tar i sin vård ett eller flere barn, vanligtvis i sitt eget hem. Så länge barndagvård existerat har säkert också familjedagvård gjort det, dvs. den privata familjedagvården och är på många håll fortfarande den mest allmänna. I många fall löper den privata familjedagvården bra. Men vi vet också att det förekommer en hel del brister och försummelser inom den här som man kunde kalla den svarta eller vilda familjedagvården. Därför har den fått en dålig klang och många har en negativ inställning till den. Enligt lagförslaget är en enskild person som tar barn i sin vård skyldig att inom 2 veckor anmäla därom till socialnämnden. Det är övervakad och handledd familjedagvård vi skall satsa på och som lagen förutsätter: dagvård i enskild familj som handleds och övervakas av utomstående instans, dvs. kommunen.

En anmärkning som ofta riktas mot familjedagvården är den att dagmamman inte har lika god utbildning som personalen på en institution. Det här stämmer och här måste vi få en ändring till stånd. Många arbetar- och medborgarinstitut håller kurser för blivande familjedagvårdare, men vi måste gå in för en mera systematiserad utbildning. Det här i sin tur kräver att hyggliga löner skall utbetalas till familjedagvårdarna.

När man talar om barndagvård bör man komma ihåg att den har två viktiga funktioner. Å ena sidan är det fråga om den direkta barntillsynen som behövs för barn vilkas föräldrar är i förvärvsarbete, å andra sidan den pedagogiska utvecklande och stimulerande funktionen. De här skall ju i de flesta fall gå hand i hand. De halvdagsbarnträdgårdar som finns har i synnerhet den senare uppgiften. Det är mycket tunnsått med barnträdgårdar på landsbygden, ändå talar mycket för att barnträdgårdar just på landsbygden är speciellt viktiga. I synnerhet barn som bor avsides och saknar jämnårigt sällskap borde beredas den sociala och emotionella stimulans barnträdgård ger.

Traditionell barnträdgårdsverksamhet kan vara svår att upprätthålla i glesbygder med litet barnunderlag och långa avstånd. Man bör därför sträva till också andra lösningar. De lekskolor och dagklubbar som fungerar ett par gånger i veckan några timmar per dag har en stor pedagogisk betydelse och det är viktigt att deras verksamhet genom statsstöd garanteras.

Lekbussar är än så länge ett relativt okänt begrepp hos oss. Speciellt glesbygden borde ha möjligheter att ha bussar som är specialutrustade med leksaker och personal och på bestämda tider besöker byarna och samlar barnen i lekåldern. En annan utväg är ambulering barnträdgårdslärare som samlar barnen i skolor, föreningslokaler eller andra lämpliga utrymmen t.ex. ett par gånger i veckan och på detta sätt ger barnen tillgång till stimulerande verksamhet och kontakter med andra. Barn i familjedagvård bör också ges möjlighet att delta i barnträdgård eller lekskoleverksamhet.

Då lagtexten talar om ledning och övervakning av barns lek och sysselsättning som en del av barndagvården borde de verksamhetstyper som nämndes ovan räknas till barndagvården och således åtnjuta statsstöd. Dessvärre är statsstödet här beroende på reserverat anslag i statsbudgeten.

Också övervakning av lekplatser för barn både under och i skolåldern borde enligt lagens definition kunna räknas till barndagvård. Det vore ett steg i rätt riktning att ge olika typer av utvecklande och stimulerande verksamhet förutsättningar att utvecklas.

Daghem för skolbarn, s.k. fritidshem, finns i vårt land ca 10 st. Efterskolahem borde bli mycket allmännare. Små skolbarn lämnas ofta nu utan tillsyn många långa eftermiddagstimmar. Dessa fritidshem förefaller att inte rymmas med i lagstiftningen om barndagvården då denna skall rikta sig till barn som ännu inte nått läropliktsåldern. Endast i specialfall kan den gälla äldre. Vi bör sträva till att successiv utbyggnad av barndagvården så att den gäller barn upp till 10 år. Ett barn mellan 7 och 10 år är ännu i behov av omvårdnad, tillsyn och ordnad sysselsättning.

Administration

Lagen upptar, trots fel och brister, många åtgärder som är ägnade att påskynda en planmässig ökning av dagvårdsplatser. Där sägs att kommunen svarar för att barndagvårdsplatser finns att tillgå i den utsträckning som behövs. I kommunen sköts dessa ärenden av socialnämnden. Kommunen åläggs att årligen för de fem följande kalenderåren uppgöra en barndagvårdsplan som skall vara anpassad till en riksomfattande dagvårdsplan som socialstyrelsen, som fortfarande skall handha den allmänna ledningen och övervakningen av barndagvården, årligen skall uppgöra för de fem följande kalenderåren. Man får hoppas att detta skall råda bot på den slumpmässighet som man ofta tyckt sig märka i barndagvårdsplaneringen. En helt ny instans nämns i lagförslaget när det gäller barndagvården. Social- och hälsovårdsavdelningarna vid länsstyrelserna skall dirigera barndagvårdens utveckling inom sitt verksamhetsområde.

Statsunderstödet för barndagvården.

En av de större vinningarna med lagen är att statsunderstöd för barndagvårdsverksamhet ökar avsevärt. Nu har endast barnträdgårdarna, som måste uppfylla vissa bestämda krav för att få kallas barnträdgård, haft rätt till ett i lag fastställt statsstöd. Det utgör drygt 26 % av driftskostnaderna. Sedan 1970 har per kalenderår beviljats inom ramen för statsbudgeten ett statsbidrag åt barnkrubbor och daghem. Bidraget har rört sig kring 170 mk/år/vårdplats.

Det synnerligen låga statsstödet för dagvårdsverksamhet har helt naturligt varit ägnat att bromsa utvecklingen av dagvården. I synnerhet för våra penningssvaga kommuner har det varit en stor ekonomisk börda att upprätthålla barndagvård.

Nu skall statsstöd ges till kommunerna i form av en viss procent av driftskostnaderna för daghem. Procentsatsen bestäms av den allmänna bärkraftsklassificeringen av kommunerna. Statsandelen i första bärkraftsklassen är 80 % och i den tionde 35 %.

Möjlighet till 10 % högre statsandel för s.k. specialdaghem ges. Kommunerna bör kunna upprätthålla specialdaghem med specialskolad personal och mindre barngrupper. Specialdaghem kan behövas för psykiskt, fysiskt eller socialt handikappade barn. Familjedagvården som helt existerat utan statsstöd får nu en säkrad ställning genom att erhålla statsstöd enligt samma principer som daghemmen.

Statsunderstöd eller räntestödslån inom ramen för anslag i statsförslaget kan beviljas för anläggningskostnader. Detta är en alltför rund formulering. Dyra anläggningskostnader har varit den stora stötestenen i många kommuner. Systemet är visserligen en förbättring av det tidigare då det inte fanns några möjligheter till statshjälp men då statsstödet blir beroende av den årliga statsbudgeten är det också i fortsättningen svårt för åtminstone mindre kommuner att kunna planera utbyggnaden av sitt dagvårdssystem.

Hur som helst är det nödvändigt att kommunerna börjar gå in för billigare och smidigare lösningar när de bygger daghem. Element och motsvarande byggnader och placering av daghem i våningshus är sådana alternativ.

Också för kostnaderna för ledning och övervakning av barns lek och sysselsättning beviljas statsunderstöd endast inom ramen för anslag i statsförslaget enligt grunder som statsrådet fastställer. Det här ser jag som en regional orättvisa. Lekskolor, lekbussar och ambulerande barnträdgårdar kan ge pedagogisk stimulans åt glesbygdens barn, men enligt lagförslaget garanteras dessa former inte möjligheter till utveckling då statsandelen inte är fastslagen. För att tala med SU:s terminologi: det är ett decentralistiskt krav att statsstöd också beviljas härför.